

Respondemus ad I. Signum illud non fuisse datum Achaz, sed domui David. Achaz enim renuit petere signum a Domino, & dixit: *Non petam, & non tentabo Dominum*; post quæ Propheta dixit: *Audite ergo Domus David . . . Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce Virgo concipiet &c. Domus autem David permanens erat usque ad Christum, ut clarum est.*

Ad II. dicitur, Patres, ac veteres Theologos per vulvæ aperitionem non intellexisse, quod fuerit in Virgine perfractum, & interruptum integritatis sigillum, sed dumtaxat, quod vere Christus ex Virgine utero processerit. Tertullianus & Origenes in hoc exceperunt, & errarunt, ut Dissertationis initio dictum est. Apud Lucam aperire vulvam nil aliud est, quam nasci, & ex materno utero in lucem exire; & hoc loquendi modo usi sunt Patres, quia ita est communis, & naturalis modus profundendi fœtus, ut in lucem exeat aperto utero; non autem per hoc intellexerunt, quod vere uterus apertus fuerit, nec etiam per materialis integritatis amissionem.

Ad III. sic respondet S. Thomas 3. par. qu. 28. ar. 1. ad 1. *Quod sicut Beda dicit supra Lucam, pater Salvatoris appellatur Joseph, non quod vere juxta Photinianos pater fuerit ei; sed quod ad famam Mariæ conservandam, pater sit ab omnibus estimatus. Unde & Luca 3. dicitur. Ut putabatur filius Joseph. Vel sicut Augustinus dicit in lib. de Bono conjugali: Eo modo pater Christi dicitur Joseph, quo & vir Mariæ intelligitur, sine commixtione carnis, ipsa copulatione conjugii; multo videlicet conjunctius, quam si esset aliunde adoptatus. Neque enim propterea non erat appellandus Joseph pater Christi, quia non eum genuerat concubendo: quando quidem pater esset etiam ei, quem non ex sua conjugate procreatum aliunde adoptasset.*

Ad IV. dicitur, quod genealogia Christi deducitur per Joseph; tum quia, ut ait Hieronymus, non est consuetudo Scripturarum taxari ordinem mulierum in generationibus; tum etiam, quia ex una, & eadem Tribu erant Joseph, & Mariæ; tum denique, ut docet Augustinus in lib. de nuptiis, & concupiscentia, debebat generationum series usque ad Joseph perducere fieri injuria in illo conjugio virili sexui, vel eo magis, quia veritas semper suum habebat locum, quum ex eodem semine David, & Joseph esset, & Mariæ.

Ad V. dicit Glossa ad citatum locum ad

Galat. 4. Apostolum posuisse mulierem pro femina more loquutionis hebræorum, quæ mulieres appellat Virginitate incorruptas. Glossa autem est Augustini lib. 23. contra Faustum cap. 7. in medio.

Ad VI. Ambrosius potius in illo loco docet fuisse supra naturam, quod Virgo conciperet sine semine viri; quemadmodum cæteri Sancti hoc ipsum inter magna Dei miracula ponunt, ut docet Anselmus lib. de Conceptu Virginali. Cæterum Ambrosius multa dicit, fuisse in illa Conceptione secundum naturam, & alia dicit fuisse supra naturam; secundum naturam fuerunt, quod corpus per conceptionem illam formatum fuit naturale, quod habuit dispositiones connaturales humano Corpori, quod in utero matris incepit esse, & nutrirî naturali modo, & quod vere Christus fuit conceptus humana conceptione naturaliter secundum materiam, & terminum, non vero secundum modum, & principium efficiens.

Ad VII. verbis hæc respondet S. Thomas; *Quod secundum Philosophum in lib. de generat. animalium, semen maris non est sicut materia in conceptione animalis, sed solum sicut agens; sola autem femina materiam subministrat Conceptui. Unde per hoc quod semen maris defuit in Conceptione corporis Christi, non sequitur quod defuerit ei debita materia. Si tamen semen maris esset materia fatus concepti in animalibus, manifestum est, quod non est materia permanens in eadem forma, sed materia transmutata. Et quavis virtus naturalis non possit transmutare ad certam formam, nisi determinatam materiam, virtus tamen divina, quæ est infinita, potest transmutare omnem materiam in quamcunque formam. Unde sicut transmutavit limum terræ in Corpus Adæ; ita in corpus Christi transmutare potuit materiam, a matre ministratam, etiam si non esset sufficiens materia ad naturalem conceptum.*

Ad VIII. dicit pariter S. Thomas, quod ratio locum habet in his, quæ procedunt in esse per viam naturalem; quia natura & est determinata ad unum effectum, & est determinata ad unum modum producendi illum effectum. Virtus autem supernaturalis divina, quia est infinita, nec est determinata ad unum effectum, nec est determinata ad modum producendi quemcunque effectum. Unde concludit Angelicus, *quod sicut virtute divina fieri potuit, ut primus homo de limo terræ formaretur, ita etiam fieri potuit, ut divina virtute corpus*